

Source : มติชนสุดสัปดาห์

Date : 1 มิ.ย. 2561 Page : 11

No: 61176611

บทความพิเศษ

ศัลยา ประชาชาติ

ปตท.พลิกเกมแฉง 8 ประเด็น เคลียร์ปมน้ำมันขึ้นราคา

กลายเป็นเรื่องใหญ่ขึ้นมาทันทีหลังจากที่น้ำมันดิบดูไบ (Dubai) ซึ่งใช้อ้างอิงราคาน้ำมันในประเทศทยอยขึ้นมาสู่จุดสูงสุดถึง 77.05 เหรียญ/บาร์เรลในวันที่ 19 พฤษภาคมที่ผ่านมา โดยราคาน้ำมันดิบที่ปรับเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องนี้เกิดขึ้นมาตั้งแต่ 2 เดือนจากราคาที่ประมาณ 61.75 เหรียญ/บาร์เรล ส่งผลให้ราคาน้ำมันภายในประเทศต้องปรับขึ้นตามโดยเฉพาะอย่างยิ่งราคาน้ำมันดีเซลขายปลีกมีราคาสูงถึง 29.79 บาท/ลิตร หรือเพิ่มขึ้นมาถึง 3.20 บาท/ลิตร (ราคาดีเซลอ้างอิง Platts ตลาดอาเซียนวันที่ 19 พฤษภาคม 2561 อยู่ที่ 93.69 เหรียญ/บาร์เรล หรือเพิ่มขึ้น 3.82 บาท/ลิตร)

จากนั้นราคาน้ำมันดีเซลจะทะลุเพดาน 30 บาท/ลิตรแน่นอน หากรัฐบาลไม่เข้ามาบริหารจัดการด้วยวิธีการใดวิธีการหนึ่งไม่ว่าจะเป็นการใช้เงิน “อุดหนุน” จากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิง หรือการปรับลดการจัดเก็บภาษีโดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษีสรรพสามิต

ส่งผลให้ ดร.ศิริ จิระพงษ์พันธ์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน ตัดสินใจเลือกใช้วิธีการบรรเทาผลกระทบจากวิกฤตราคาน้ำมันแบบเป็นขั้นเป็นตอนด้วยการ

1) นำน้ำมันดีเซลเกรดพิเศษ B20 ที่จะกำหนดราคาไว้ให้ “ต่ำกว่า” น้ำมันดีเซลขายปลีกเกรดปกติ 3 บาท/ลิตรออกมาใช้

2) ระหว่างที่ยังรอการผลิตจำหน่ายดีเซล B20 กระทรวงพลังงานจะใช้กลไกของกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามา “อุดหนุน” ราคาน้ำมันในประเทศด้วยการรักษาระดับราคาน้ำมันดีเซลไว้ไม่ให้เกินไปกว่า 30 บาท/ลิตร (หมายถึงกองทุนฯ จะเข้าไปอุดหนุนต่อเมื่อน้ำมันดีเซลเกินกว่า 30 บาท/ลิตร หรือเท่ากับน้ำมันดิบดูไบจะต้องทะยานขึ้นไปกว่า 77 เหรียญ/บาร์เรล)

3) หากราคาน้ำมันดิบขยับขึ้นไป “สูงกว่า” 80 เหรียญ/บาร์เรลก็จะใช้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงเข้ามาอุดหนุนลดราคาขายปลีกลง 50% ของราคาน้ำมันขายปลีกที่ควรเพิ่มขึ้น หรือหมายถึงรัฐบาลจะช่วยรับภาระราคาน้ำมันคนละครึ่งกับผู้บริโภค (เท่ากับมีส่วนต่างระหว่าง 77 เหรียญถึง 80 เหรียญ/บาร์เรลอยู่ประมาณ 3 เหรียญที่กองทุนน้ำมันจะต้องช่วยอุดหนุนเต็ม 100% ไปก่อนในช่วงแรก)

และ 4) หากราคาน้ำมันดิบเบรนต์ (Brent) เพิ่มขึ้นไปถึง 90 เหรียญ/บาร์เรล ซึ่งจะส่งผลให้ราคาน้ำมันดีเซลอ้างอิง Platts ตลาดอาเซียนปรับเพิ่มขึ้นทะลุ 100 เหรียญเป็น 105 เหรียญ/บาร์เรลไปแล้ว กรณีนี้กองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงจะเข้ามาอุดหนุนการขึ้นราคาขายปลีก 50% ได้ประมาณ 10 เดือนเท่านั้น

อย่างไรก็ตาม เป็นที่น่าสังเกตว่า รมว.พลังงานคนนี้เลือกที่จะใช้วิธี “จำกัด” การอุดหนุนราคาน้ำมันภายในประเทศด้วยการประกาศขอบเขตของการอุดหนุนราคาไว้อย่างเป็นทางการเป็นขั้นเป็นตอน อาทิ ราคาน้ำมันดิบ 80 เหรียญ 90 เหรียญจะใช้วิธีอุดหนุนอย่างไร

อีกทั้งบอกด้วยว่า เงินจากกองทุนน้ำมันเชื้อเพลิงกรณีแล้วร้ายสุดจะใช้อุดหนุนไปได้ก็เดือนนั้นหมายถึงการไม่ยอมที่จะใช้วิธีการปรับ/ลด/งด

การจัดเก็บภาษีสรรพสามิตน้ำมันเหมือนรัฐบาลที่ผ่านๆ มา

เป็นที่น่าสังเกตว่า การเตรียมการที่จะมีการอุดหนุนราคาน้ำมันแบบครั้งๆ หรือ 50/50 ระหว่างรัฐกับผู้ใช้น้ำมันดังกล่าวกลับถูกวิพากษ์วิจารณ์ “น้อยกว่า” การปรับขึ้นราคาน้ำมันของบริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน)

หรือพูดง่าย ๆ ว่า ครั้งนี้ “ห่วย” มากอกที่ ปตท. รับผิดชอบต่อ 100%

เริ่มตั้งแต่ข้อกล่าวหาที่ว่า ปตท.ขายน้ำมันแพงกว่าประเทศเพื่อนบ้านโดยเฉพาะอย่างยิ่งมาเลเซีย แล้วลุกลามไปจนกระทั่งถึงการประกาศไม่เติมน้ำมัน ปตท. และบริษัทน้ำมันที่ ปตท. ถือหุ้น เริ่มตั้งแต่วันที่ 1 มิถุนายนนี้เป็นต้นไป ด้วยเจตนาจะให้ “บริษัท ปตท. จำกัด” ผลสมกระแสเงินสด ที่มีการจับข้อมูลในรูปแบบเดิมๆ ขึ้นมาโจมตี ปตท. อีกครั้งหนึ่ง

นั่นทำให้นายเทวินทร์ วงศ์วานิช ประธานเจ้าหน้าที่บริหารและกรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) ต้องออกมาตั้งคำถามถึง “ขบวนการ” ซึ่งออกมาโจมตี ปตท. อย่างต่อเนื่องในครั้งนี้ว่า ขบวนการเหล่านี้ต้องการอะไรกันแน่ บุคคลผู้อยู่เบื้องหลังคือใคร

เพราะเหตุใดกลุ่มบุคคลเหล่านั้นจึง (แกล้ง) ไม่เข้าใจพื้นฐานของอุตสาหกรรมพลังงาน หรือใครจะได้รับการประโยชน์จากการที่ทำให้บริษัทพลังงานของชาติอ่อนแอและเสียหาย

กระทั่งนำไปสู่การตอบโต้ที่เข้มข้นมากขึ้นด้วยว่า จะมีการลงโทษพวกสร้างกระแสในโซเชียลมีเดียจากข้อความเท็จและการพูดความจริงเพียงครั้งเดียวอย่างไร?

ท้ายที่สุดจึงมีการชี้แจงประเด็นข้อสงสัย

สำคัญๆ เกี่ยวกับพลังงานออกมาจากฝั่ง ปตท. รวม 8 ประเด็นด้วยกันคือ

1) ที่ว่า ปตท. ขายน้ำมันแพงกว่าประเทศเพื่อนบ้านโดยเปรียบเทียบกับมาเลเซีย (ต่ำสุด) และสิงคโปร์ (สูงสุด) นั้น ปัจจัยราคาขายปลีกจากต้นทุนน้ำมันและค่าการตลาดไม่ต่างกัน แต่มีแตกต่างกันมากก็คือ ภาษีที่รัฐบาลแต่ละประเทศจัดเก็บ โดยมาเลเซียมีรายได้จากการส่งออกก๊าซ-น้ำมันจึงแทบไม่เก็บภาษีผู้ใช้ ขณะที่ไทยต้องนำเข้าน้ำมันจึงเก็บภาษีสรรพสามิต (ภาษีสรรพสามิตเก็บอยู่ระหว่าง 5.20-5.85 บาท/ลิตร) เพื่อนำมาเป็นงบประมาณของรัฐ พร้อมกับยืนยันว่า ราคาขายปลีกน้ำมันของ ปตท. ไม่เคยสูงกว่า ปตท. ต่างชาติ แถมยังต่ำกว่าเป็นบางวันด้วย

2) ปตท. ส่งออกน้ำมันถูกกว่าที่ขายในประเทศ ในประเด็นนี้ นายเทวินทร์ยืนยันว่าราคาส่งออกใกล้เคียงกับราคา ณ หน้าโรงกลั่นน้ำมันที่ขายในประเทศ ปตท. ส่งออกเป็นราคาตลาดในภูมิภาค ซึ่งหมายถึงราคาที่ยังไม่ได้รวมภาษีสรรพสามิตเหมือนน้ำมันที่จำหน่ายปลีกในประเทศ

3) ปตท. แอบขึ้นราคาน้ำมันโดยไม่บอกประชาชน เรื่องนี้ยืนยันว่า “ไม่จริง” การขึ้นราคาขายปลีกเป็นไปตามราคาตลาดโลก ในช่วง 2 เดือนที่ผ่านมาราคาน้ำมันดิบปรับขึ้นไปถึง 20% และตั้งแต่วันที่ 6 เมษายน ปตท. ปรับขึ้นราคาขายปลีกน้ำมัน 6 ครั้งเพื่อรักษา “ค่าการตลาด” ที่อยู่ระหว่าง 1.60-1.80 บาท/ลิตร แถมราคาน้ำมันที่ปรับขึ้นก็ยัง “ต่ำกว่า” ปตท. ต่างประเทศรวม 9 วัน

4) ปตท. กำไรเยาะจากการ “ผูกขาด” ขายน้ำมันแพง ข้อเท็จจริงคือ กำไรของ ปตท. มาจากธุรกิจ

น้ำมันเพียง 10% ส่วนที่เหลือมาจากผลตอบแทนการลงทุนในธุรกิจก๊าซสำรวจและผลิต โรงกลั่นและปิโตรเคมี ณ สิ้นปี 2560 ปตท. มีสินทรัพย์รวมทั้งสิ้น (Total Assets) 2.23 ล้านล้านบาท มีกำไร 135,000 ล้านบาท คิดเป็นผลตอบแทนจากสินทรัพย์ (Return on Asset หรือ ROA) 6% ซึ่งต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของการทำธุรกิจทั่วไป

5) ปตท. ผลิตก๊าซ-น้ำมันในประเทศมากมาย จึงควรมีราคาอุดหนุนด้านราคาหรือไม่ ในประเด็นนี้ นายเทวินทร์เห็นว่า “ไม่ควรมี” เพราะ ปตท. สผ. (บริษัทลูก) มีสัดส่วนการผลิตก๊าซ-น้ำมันแค่ 30% ของผู้ผลิตในประเทศหรือเทียบเท่า 10% ของการใช้พลังงานทั้งหมดเท่านั้น ดังนั้น “รายได้จึงไม่เพียงพอที่จะนำมาอุดหนุนราคาได้อย่างมีนัยสำคัญ”

6) คุณภาพน้ำมันและบริการของ ปตท. ต่ำกว่ามาตรฐาน... “เรื่องนี้ก็ไม่จริง” เนื่องจาก ปตท. พัฒนาคุณภาพน้ำมันสูงกว่ามาตรฐานทั่วไปอยู่แล้ว

7) ปตท. มุ่งแต่ทำกำไรไม่เคยช่วยเหลือสังคม แต่ในความเป็นจริงก็คือ ปตท. เปิดพื้นที่ในปั้มน้ำมันให้เกษตรกรนำผลผลิตมาขายโดยตรง ไม่คิดค่าใช้จ่าย ปตท. มีการตั้งบริษัท Social Enterprise เพื่อสนับสนุนวิสาหกิจชุมชนให้สร้างรายได้ร่วมกับธุรกิจของ ปตท. และยังมีกิจกรรมดูแลสังคม ชุมชน สิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง

และ 8) นายทุน-นักการเมืองเป็นเจ้าของ ปตท. แต่ความเป็นจริงก็คือ กระบวนการคลัง-กองทุนวายุภักษ์ ถือหุ้นใน ปตท. รวมกัน 63.5% อีก 32% ถือโดยสถาบันการเงิน/กองทุน และอีก 4.5% ถือโดยนักลงทุนรายย่อย

1) ปันกระบวนการตอบโต้ด้วยข้อมูลโดยละเอียด และทำที่ที่แข็งแกร่ง

โดยเฉพาะเมื่อมีการประสานกับ “ฝ่ายกฎหมาย” ของ ปตท. โดยอยู่ระหว่างการดำเนินการกับผู้ที่มีเจตนาไม่หวังดีส่งข้อมูลอันเป็นเท็จสร้างความเสียหายให้แก่ ปตท. อีกทางหนึ่งด้วย

ซึ่งก็ต้องติดตามดูว่า ปฏิกริยาโต้กลับของ ปตท. จะหยุดยั้ง “ขบวนการ” โจมตี ปตท. ได้หรือไม่